

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
(за магістерською програмою професійного спрямування
Економіка, планування та управління бізнесом
на тему: «Управління комплексним соціально-економічним розвитком
міста (на прикладі міста Одеса)»

Виконавець:

студент факультету економіки і
управління підприємництвом
Польовий Максим Анатолійович _____
/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
Клевцевич Наталія Анатоліївна _____
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Перехід економіки країни на інноваційний шлях розвитку припускає підвищення ефективності соціально-економічного розвитку як в цілому по країні, так і в окремих регіонах та містах. Разом з тим в умовах поглиблення спеціалізації, розвитку процесів концентрації, кооперації та комбінування виробництва, управління ефективним розвитком міста потребує створення певних механізмів, здатних забезпечити вирішення даної проблеми.

Очевидно, що ефективний розвиток міста потребує створення такої системи управління, яка б швидко реагувала на передумови, які постійно змінюються, умови, чинники, а, головне, забезпечила регулюючий вплив на досягнення необхідних результатів в процесі функціонування та розвитку міста.

Мета дослідження – аналіз системи управління комплексним соціально-економічним розвитком міста на прикладі міста Одеса та розробка рекомендацій щодо підвищення її ефективності.

Завдання дослідження:

1. Надати визначення поняттю управління комплексним соціально-економічним розвитком міста, дослідити його мету та процес управління;
2. Проаналізувати систему управління комплексним соціально-економічним розвитком міста (на прикладі міста Одеса);
3. Виділити проблеми в системі управління комплексним соціально-економічним розвитком міста Одеса;
4. Розробити рекомендації щодо вдосконалення системи управління соціально-економічним розвитком міста Одеса.

Об'єкт дослідження комплексний соціально-економічний розвиток міста Одеса.

Предмет дослідження теоретичні, методологічні та прикладні аспекти управління комплексним соціально-економічним розвитком міста.

Методами дослідження у роботі виступають:

- аналіз, який припускає розгляд предмету або явища з урахуванням його індивідуальних властивостей та ознак;

- дедукція, де висновки робляться з урахуванням безлічі окремих властивостей предмета або явища;
- спостереження, яке ґрунтується на об'єктивному сприйнятті процесів, що відбуваються з метою отримання певної інформації про риси та ознаки предметів та явищ;
- метод статистичної обробки даних, для створення таблиць та їх аналізу;
- метод порівняльної оцінки змісту діючої та актуалізованої системи управління;

Інформаційна база дослідження слугували нормативно-правові акти з проблематики управління на рівні муніципалітетів, підручники та навчальні посібники, наукові статті у яких розглядаються питання управління комплексним соціально-економічним розвитком міста, інтернет-джерела, дані офіційною статистичною звітності з теми дослідження, які сприяють вирішенню задач, які поставлені в роботі.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (47 найменувань) та 4-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 98 сторінок. Основний зміст викладено на 71 сторінці. Робота містить 13 таблиць, 19 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: «Зарубіжний досвід управління комплексним соціально-економічним розвитком міста», науковий студентський вісник Факультету економіки та управління підприємництвом.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні аспекти управління соціально-економічним розвитком міста»** розглянуто сутність міста, як об'єкта управління, поняття комплексного соціально-економічного розвитку міста, його мета і процес управління, поняття та сутність управління соціально-економічним розвитком міста.

У другому розділі *«Аналіз системи управління соціально-економічного розвитку міста Одеса»* проаналізовано стан та фінансове забезпечення соціально-економічного розвитку міста Одеса, визначено проблеми системи управління міста Одеса.

У третьому розділі *«Розробка рекомендацій щодо вдосконалення системи управління соціально-економічним розвитком міста Одеса»* запропоновано заходи, спрямовані на покращення стану соціально-економічного розвитку міста, визначено сценарії розвитку міста Одеса. Запропоновані заходи щодо вдосконалення системи управління в місті Одеса.

ВИСНОВКИ

Результати проведених досліджень дозволяють зробити такі висновки:

1. Науковці визначають місцевий соціально-економічний розвиток як якісну зміну життя населення муніципального утворення, викликану цілеспрямованими діями органів державної влади і органів місцевого самоврядування. При цьому відбувається зростання реальних доходів населення, пов'язаних з поліпшенням конкретних переваг і фінансових результатів діяльності усіх господарюючих суб'єктів, підвищується якість життя, збільшується кількість і розширюється асортимент благ і послуг, що надаються на території муніципального утворення, поліпшується їх розподіл.

2. Розглянутий механізм розробки та реалізації стратегії соціально-економічного розвитку міста засвідчив об'єктивну необхідність врахування особливостей наявного економічного потенціалу з метою більш повного та ефективного використання наявних ресурсів.

3. Місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи.

4. В управлінні соціально-економічним розвитком міста широко використовується стратегічне планування – це систематичний (неперервний)

процес за допомогою якого територіальні громади розробляють прогнози та плани на майбутнє, визначають етапи та способи його досягнення, виходячи з місцевих ресурсів і потреб.

Після аналізу системи управління в м. Одеса, були виділені такі проблеми системи управління соціально-економічним розвитком міста Одеса:

1. Недостатня увага приділяється питанню якості управління міським господарством, тобто якості застосування розроблених економічних механізмів та інструментів, адекватності управляючих впливів, рівня підготовки, компетентності та некорумпованості осіб, які приймають рішення.

2. З проблеми якості управління витікає проблема інформаційної прозорості, відкритості. Особливу значимість вимоги інформаційної відкритості мають в ситуації приватизації стратегічно найбільш значимих для міста об'єктів власності. Відсутність прозорості – це стримуючий фактор розвитку.

3. Реальною проблемою є відсутність об'єктів для інвестування через закритість компаній, відсутності їх кредитних історій, неясності структури власності та нестабільну політичну ситуації в країні.

4. Інформаційна непрозорість породжує корумпованість. В корупційному середовищі бізнес повинен нести додаткові витрати на безпеку в цілому та окремих працівників зокрема, на додаткові стимули для залучення висококваліфікованих працівників, на витрату часу та корпоративних ресурсів на неформальні взаємовідносини та узгодження з чиновниками, контролюючими та правоохоронними органами, місцевими законодавцями та суддями.

Після проведеної роботи, можна виділити такі рекомендації щодо вдосконалення системи управління соціально-економічним розвитком міста Одеса:

1. Для залучення громадськості до управління міським господарством рекомендується:

– Широке використання як традиційних, так і нових методів та прийомів збору інформації про потреби населення;

- Використання нових каналів комунікації та методів інформаційно-комунікативної взаємодії з населенням;

- Створення громадської експертизи.

2. Для вирішення проблеми підвищення якості управління міським господарством рекомендується:

- Перейняття досвіду країн з розвинутою ринковою економікою, де підхід до управління можна назвати гуманітарним;

- Використання системи комплексних соціально-економічних індикаторів експрес-аналізу динаміки соціально-економічного розвитку міста та діяльності його органів управління;

- Реалізація нормативного підходу в управлінні містом через схему розробки системи індикативних планів та програм соціально-економічного розвитку території.

3. Для підвищення інформаційної прозорості місцевого управління рекомендується:

- Цілеспрямоване використання можливостей присутності одеського бізнесу на медіа-ринку;

- Активне стимулювання соціальних програм бізнесу, працюючого в Одесі;

- Підвищення інформаційної прозорості інноваційних процесів міста Одеса;

- Періодичне проведення нарад та семінарів для міста за участю представників громадськості, політичних партій;

- Організація системи обміну аналітичними та методичними матеріалами;

- Створення геоінформаційної системи для органів державної влади, інтеграції картографічної інформації з обласних джерел інформації.

АНОТАЦІЯ

Польовий М.А. «Управління комплексним соціально-економічним розвитком міста (на прикладі міста Одеса)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», за магістерською програмою професійного спрямування «Економіка, планування та управління бізнесом». - Одеський національний економічний університет. - Одеса, 2018.

У роботі розглядаються теоретичні, методологічні та прикладні аспекти управління комплексним соціально-економічним розвитком міста.

Проаналізовано систему управління комплексним соціально-економічним розвитком міста на прикладі міста Одеса.

Запропоновано рекомендації щодо вдосконалення системи управління соціально-економічним розвитком міста Одеса.

Ключові слова: місто, система управління, соціально-економічний розвиток, місцеве самоврядування, соціально-економічне проектування, прогнозування.

ANNOTATION

Poliovyi M.A., «Management of the city's comprehensive socioeconomic development (on example of Odesa city)».

Qualifying work on obtaining a master's degree in the specialty «076 Entrepreneurship, Trade and Stock Exchanges», under the master's program "Economics, Planning and Business Management". - Odesa National Economic University. - Odesa City, 2018.

Master's qualifying work consists of three sections. Object of the study is comprehensive socioeconomic development of the Odesa city.

The theoretical, methodological aspects of management of the city's comprehensive socioeconomic development are explored.

The system of management of the city's comprehensive socioeconomic development is analyzed as exemplified by the city Odesa.

Recommendations for improving the system of management of the Odesa city's comprehensive socioeconomic development are offered.

Key words: city, management system, socioeconomic development, local government, socioeconomic planning, prognostication.